

Screening av patient för multiresistenta bakterier (MRB)

Omfattning

Anvisningen gäller för personal och studerande inom hälso-, sjuk- och tandvård i Region Västerbotten som utför undersökning, vård eller behandling.

MRB omfattar: MRSA (meticillinresistenta Staphylococcus aureus), VRE (vancomycinresistenta enterokocker), ESBL-producerande gramnegativa tarmbakterier (producerar extended spektrum betalaktamas) inklusive ESBLcarba.

Bakgrund

Spridning av MRB kan vara ett stort problem i vårdmiljöer eftersom dessa bakterier innebär risk för att behandling mot infektioner inte fungerar. Det är därför mycket viktigt med tidig upptäckt av MRB.

Syfte

Att förebygga smittspridning i vården. Spridning av MRB i vården ska minimeras. Alla utbrott av MRB i vården utreds omedelbart och återrapporteras till drabbad enhet.

Beskrivning/Genomförande

När ska patient provtas för MRB?

Provtagning planeras om möjligt så att svar finns före vård, undersökning och behandling. Om detta inte är möjligt provtas patienten snarast vid vård-, undersöknings- eller behandlingstillfälle enligt nedan.

Vilka patienter ska provtas?

Patient som vårdats utanför Norden och ska läggas in eller genomgå upprepade behandlingar på sjukhus ska provtas för samtliga MRB, se tabell.

Patient som

- under de senaste 6 månaderna vårdats/behandlats på vårdinrättning utanför Norden (sjukhus, vårdhem, rehabiliteringsanläggning eller tandvårdsklinik)
- under de senaste 6 månaderna behandlats polikliniskt för sår/hudskador utanför Norden.
- under de senaste 6 senaste månaderna vårdats eller behandlats vid nordisk vårdenhet med MRB utbrott, se www.regionvasterbotten.se/vardhygien under Aktuellt.

Patient som är född utanför Norden och har vistats mindre än 12 månader i Norden som inläggs för slutenvård ska provtas för MRSA om det inte gjorts tidigare. Man behöver inte provta dessa patienter för ESBL och VRE om det inte finns speciella skäl enligt ovan.

Patient som ska genomgå polikliniska ingrepp vid slutenvårdsenhet och

- under de senaste 6 månaderna har vårdats/behandlats på vårdinrättning, (sjukhus, vårdhem, rehabiliteringsanläggning eller tandvårdsklinik) eller polikliniskt för sår/hudskada utanför Norden ska screeningodlas för MRSA. Omlägningskrävande sår ska även provtas för VRE och ESBL.

Patient som ska genomgå upprepade polikliniska behandlingar vid öppenvårdsenhet eller i hemmet och

- under de senaste 6 månaderna vårdats/behandlats på vårdinrättning, (sjukhus, vårdhem, rehabiliteringsanläggning eller tandvårdsklinik) eller polikliniskt för sår/hudskada utanför Norden ska screeningodlas för MRSA. Omlägningskrävande sår ska även provtas för VRE och ESBL.

Provtagning

MRSA	ESBL och VRE
Näsöppning	Feces eller rektum
Svalg	KAD-urin (urin vid RIK)
Perineum	Omlägningskrävande sår
Sår och hudförändringar (se nedan)	Stomi/dränage/PEG/trakeostomi
Insticksställe och vid kanyl/infart	
KAD-urin	
Stomi/dränage/PEG/trakeostomi	

Åtgärder för patienten innan provsvar

Åtgärder ska vidtas utifrån en bedömning av risken för smittspridning. Bedömning omfattar sannolikheten för bärarskap samt förekomst av eventuella riskfaktorer. Rådgör gärna med Vårdhygien.

Konsekvent följsamhet och iakttagande av basala hygienrutiner enligt Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2015:10 är den enskilt viktigaste åtgärden för att förhindra smittspridning av MRB och andra smittsamma sjukdomar.

Riskfaktorer för smittspridning är

- Skadad hud som sår, eksem, psoriasis, infekterade sår och operationssår
- Diarré
- Urin- och/eller avföringsinkontinens
- KAD (Kvarliggande urinkateter) eller RIK (Ren Intermittent Kateterisering)
- Stomi, bukdränage, PEG, tracheostomi eller andra konstgjorda kroppsöppningar
- Patient som inte kan tillämpa god handhygien (oberoende av riskfaktorer)

Val av vårdplats

- Enkelrum med egen toalett, dusch och tvättställ väljs i första hand.
- Enkelrum med egen toalett, dusch och tvättställ ska ovillkorligen användas till patienter som har någon riskfaktor enligt ovan och som under senaste 6 månaderna vårdats utanför Norden eller vid nordisk enhet med påvisade MRB-utbrott eller om bärarskap av MRB redan är känt.
- Samvård ska så långt som möjligt undvikas. Medpatienter ska inte ha omlägningskrävande sår, trakealtub, hudeksem eller psoriasis. Vid brist på vårdplatser kan, i avvaktan på provsvar, samvård övervägas om patienten helt saknar riskfaktorer för spridning. Mycket strikt följsamhet till basala hygienrutiner krävs. Patienten informeras om vikten av god handhygien. Vid känt bärarskap av MRB ska de lokala dokument som finns för aktuellt smittämne följas, se www.regionvasterbotten.se/vardhygien Multiresistenta bakterier.

Vid frågor kontakta Vårdhygien.

Ansvar och befogenheter

Verksamhetschef ansvarar för att riktlinjerna om MRB inom Region Västerbotten är kända och följs av alla medarbetare. Varje medarbetare ansvarar för att följa riktlinjerna.

Alla patienter har rätt till samma medicinska omhändertagande, bemötande och omvårdnad. Medicinsk utredning och behandling får inte hindras eller fördröjas på grund av bärarskap eller misstanke om MRB.

Lagar och andra krav

- Vankomycinresistenta enterokocker - VRE : kunskapsunderlag samt Folkhälsomyndighetens rekommendationer för att begränsa smittspridning med VRE, 2014
- Att förebygga vårdrelaterade infektioner : ett kunskapsunderlag, Socialstyrelsen, 2006
- ESBL-producerande tarmbakterier : kunskapsunderlag med förslag till handläggning för att begränsa spridningen av Enterobacteriaceae med ESBL. Folkhälsomyndigheten, 2014
- SFS 2004:168 Smittskyddslag. Stockholm: Socialdepartementet.
- SFS 2004:255 Smittskyddsförordning. Stockholm: Socialdepartementet.
- SOSFS 2015:10 Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg

Utarbetat av

Vårdhygien, Region Västerbotten

